

Thái Kim Hương và Xà Bông Cô Ba

Nàng không có đôi chân dài miên man, nàng không gầy trơ xương như các người đẹp bây giờ, nàng cũng không có mái tóc phải dài đến lưng. Nhưng nàng vẫn là Hoa Hậu Việt Nam...

Ngày 23/10/1965, trong ảnh, cô **Thái Kim Hương** 18 tuổi đã nhận được vương miện Hoa hậu Việt Nam khi ấy lần đầu tiên được tổ chức tại Sài Gòn. Người trao vương miện này cho cô là bà Moreno Salcedo, phu nhân của Đại sứ Cộng hòa Philippines tại Sài Gòn lúc đó. Danh hiệu này khi trao cho cô Hương đã gây nhiều tranh cãi trong khán giả và cả dư luận vì người ta cho rằng, có một số thí sinh khác đã xứng đáng hơn.

Hoa hậu đầu tiên của Việt Nam, cô Thái Kim Hương lúc đó tuổi chưa đầy mười chín. Bức ảnh này do studio Viễn Kính chụp vào năm 1965, 2 tháng sau khi cô đăng quang.

Tiệm Viễn Kính nằm ở Phan Đình Phùng ngày xưa, tức là Nguyễn Đình Chiểu quận 3 bây giờ, chỉ cách đầu ngõ 287 nhà cũ của tôi có mấy căn. Ông Đình Tiến Mậu chủ tiệm là người chuyên chụp ảnh cho giới nghệ sĩ miền Nam trước 1975 và gần như mọi tên tuổi nổi tiếng hồi trước đều tìm đến ông. Ban hợp ca Thăng Long của gia đình Hoài Trung - Hoài Bắc - Thái Thanh; các nữ ca sĩ Thanh Lan, Khánh Ly, Lệ Thu, Thanh Thúy, Mai Hương, Quỳnh Giao; các nữ minh tinh điện ảnh Kiều Chinh, Thẩm Thúy Hằng; các nghệ sĩ cải lương Mộng Tuyền, Thanh Nga, Lệ Thủy; nữ kịch sĩ Kim Cương... và cả các nhạc sĩ như Châu Kỳ, Nguyễn Ánh 9 hay nam tài tử như La Thoại Tân, Thành Được, Vân Hùng.

Tám ảnh này được in hàng loạt để dành tặng người hâm mộ, trên đó có sẵn chữ ký của cô Kim Hương.

Ảnh này vẫn chụp năm 1965. Ba người đẹp trong ảnh là 3 thiếu nữ giành giải nhất nhì ba trong cuộc thi sắc đẹp tại miền Nam lúc đó như đã nhắc. Từ trái sang: Á hậu 1 Trần Thị Ngọc Tuyết, Hoa hậu Thái Kim Hương và Á hậu 2 Hoàng Kim Uyên. Lúc đó, nếu họ 18 - 20 tuổi thì có nghĩa, ít nhất họ phải chào đời vào năm 1945 - 1947. Tức bây giờ, họ nếu còn ở đâu đó thì họ cũng đã 78-80.

Cuối cùng, câu chuyện ăn theo. Một số sản phẩm dầu và xà phòng mang tên Cô Ba. Cô Ba, người mẫu trên bao bì và cũng là biểu tượng thương hiệu, chính là người đã thắng cuộc thi Người đẹp Việt Nam (?) đầu tiên, tổ chức vào năm 1895. Dưới thời Pháp, đúng 70 năm trước cô Thái Kim Hương.

Cô Hoa hậu 1895 đẹp đến mức ngay cả người Pháp cũng say cô như điên đảo, nhưng đúng là hồng nhan bạc phận, đời cô thật lắm gian truân và trải qua nhiều lần sống dở chết dở. Tôi sẽ kể trong một bài khác.

****

Một chi tiết ít người biết, theo lời nhà sưu tập Huỳnh Minh Hiệp từng là viên chức cao của UNESCO Việt Nam: Ai cũng nghĩ chính nhà tư bản công nghiệp Trương Văn Bền đã sáng lập ra thương hiệu huyền thoại này, nhưng thực ra, nó do người Pháp chế tạo.

Thực chất, ông Bền đã mua lại nó từ người Pháp, dùng tài trí của mình nâng cấp và chỉnh sửa nó cho phù hợp với "gu" tiêu dùng nội địa, rồi đổi tên thương hiệu thành Xà Bông Việt Nam, và vẫn giữ hình ảnh Cô Ba trên bao bì. Lúc đó, người tiêu dùng Việt đã quá quen với hình ảnh đó nên không gọi tên mới thường xuyên, mà vẫn chỉ gọi **Xà bông Cô Ba**. Điều đó cho thấy, không rõ ai là người đã đi mời và chọn như một cách marketing lúc đó, nhưng hình ảnh Cô Ba đã xuất hiện trên sản phẩm đi cùng năm tháng này là do người Pháp, chứ chưa hẳn do ông Bền.

Sản phẩm xà phòng này đã được sản xuất lần đầu vào quãng năm 1910, từ công ty dược phẩm F. Moreau và con trai (F. Moreau & Fils) đóng tại Lyon - Paris nơi đất Pháp. Sau đó, nó được nhập cảng và phân phối rộng

khắp Đông Dương nhờ doanh nghiệp xuất nhập cảng (CIE) của hai anh em nhà Pachod (Pachod Frères) liên doanh cùng nhà Courchevel.

Cần biết thêm, chữ "Cô Bà" có trước "Cô Ba" những 10 năm, nhưng lại không ai nhớ "Cô Bà" là ai. Khoảng 1915, Pachod Frères có đại lý ở Việt Nam từng bán một sản phẩm tên "Savon Cô Bà" do họ đặt nhà F. Moreau & Fils như đã nói bên Pháp sản xuất. Đầu thập niên 1920, họ đổi tên thương hiệu từ "Cô Bà" thành "Cô Ba" - Có vẻ vì chữ "Cô Bà" sai nghĩa tiếng Việt.

Khi Pháp rời Đông Dương, nhãn hiệu cầu chứng "Cô Ba" của Pachod hết hiệu lực nên ông Bền mới chỉ giữ hình ảnh lại và cho nó cái tên mới là Xà Bông Việt Nam. Nhiều người vẫn nhầm tưởng "Cô Ba" đây chính là cô Ba Trà nức tiếng thuở nào - nhưng cũng không phải...

ACHi st trên mạng.